

Huiswerkopdrachten en agenda bijeenkomst 17 maart

Agenda 17 maart Speelgoedmuseum, Mechelen

Inleiding calamiteitenplan (Ellie Bruggeman)

Geheimhouding (Verklaring op te stellen)

Werkopdrachten 1 (bespreken, samenvattend, opdrachten eerste gezamenlijke sessie: de risico-analyse)

Beleid (zie onder huiswerk)

Introductie calamiteitenproject (zie onder huiswerk)

Interne calamiteitenorganisatie (zie onder huiswerk)

Incidentenronde (zie onder huiswerk)

Werkopdrachten 3 (informatie over huiswerkopdrachten voor sessie drie)

Rondvraag

Deze sessie gaan we beginnen met een korte inleiding over het gehele calamiteitenplan en welke stappen er de komende sessies moeten worden genomen.

Zoals tijdens de eerste sessie door een van de deelnemers werd verzocht zullen er geheimhoudingsverklaringen worden getekend door alle deelnemers.

Huiswerk

Beleid

Het calamiteitenplan moet door alle medewerkers binnen de organisatie ‘gedragen’ worden. De rol van de hoofdverantwoordelijke – directeur, conservator, bibliothecaris, archivator, kerkbestuur – en haar/diens commitment is heel belangrijk. Om die reden dient voor in het calamiteitenplan een verklaring opgenomen te worden van de hoofdverantwoordelijke. De aspecten die in deze verklaring aan bod dienen te komen zijn in onderstaande tekst aangegeven (voor museum kan vanzelfsprekend ook gelezen worden bibliotheek, archief, kerkfabriek). Het is bedoeling dat u aan de hand van onderstaande tekst en op basis van eigen inzichten een concept beleidsverklaring opstelt. Het is van belang dat in die tekst de volgende aspecten aan bod komen:

- belang van het calamiteitenplan
- verantwoordelijke voor het plan
- onderhoud van het plan
- (deelname aan) oefeningen
- Financiële component
- Faciliteiten

LEES OOK UIT DE ‘HANDLEIDING’ VANAF PAGINA 15.

Voorbeeld beleidsformulering commitment directie

MuseumX

Beleid

In een museum heeft veiligheid de hoogste prioriteit. Dat betreft in de eerste plaats de bezoekers en de medewerkers. Maar daarin onderscheidt een museum zich niet van andere attracties die door veel mensen worden bezocht. Een museum beheert bovendien een unieke collectie, die eigenlijk onvervangbaar is. Vaak staan de topstukken in de presentatie en dus in dagelijks contact met bezoekers en medewerkers.

Het beleid van MuseumX is daarom gericht op het waarborgen van maximale veiligheid. Incidenten, die kunnen uitgroeien tot calamiteiten, zijn daarmee echter nooit te voorkomen. Vandaar dit calamiteitenplan, dat in zulke noodsituaties beheerst en doeltreffend handelen mogelijk moet maken. Doel van het plan is daarom niet uitsluitend - of zelfs in de eerste plaats - om precies in kaart te brengen wat er dan moet gebeuren. Veel belangrijker is dat medewerkers zich bewust worden van diverse vormen van onheil en zich daarop voorbereiden. Daarom houdt een calamiteitenplan niet op bij de papieren weergave. Veeleer moet het deel gaan uitmaken van de bedrijfscultuur. Daarom is regelmatig oefenen in de praktijk geboden. En worden alle medewerkers daarbij betrokken. Op basis daarvan wordt het plan jaarlijks geëvalueerd en zonodig geactualiseerd. Toeval is nooit helemaal uit te sluiten, maar de mensen in en de collectie van het museum mogen daar niet aan overgelaten worden. Preventie en bestrijding van calamiteiten eindigt dus zeker niet met dit plan. In feite is het slechts het begin. Daarom worden in de jaarlijkse begrotingen voldoende middelen beschikbaar gesteld voor veiligheidszorg en daarop gerichte opleidingen van medewerkers. En wordt bij periodieke evaluaties van de organisatiestructuur nagegaan of de verdeling van verantwoordelijkheden ook in noodsituaties helder is. En bovenal of duidelijk is wie dan de leiding heeft. Alleen op die manier kan een museum één van zijn kerntaken adequaat vervullen: het bewaren van het cultuurhistorisch erfgoed voor het nageslacht. En dit vanzelfsprekend binnen de randvoorwaarde van de grootst mogelijke zorg voor de veiligheid van mensen.

MuseumY

Directeursverklaring

Het belang van veiligheidszorg, waarvan het calamiteitenplan onderdeel uitmaakt, is opgeschoven van gewenst naar vereist. Het is voor MuseumY nu een van de belangrijke beleidspunten en een regulier gespreksonderwerp in de stafvergadering. De directie steunt de totstandkoming van het Calamiteitenplan ten volle en neemt de financiële en organisatorische consequenties voor zijn rekening. Zo is in de begroting een aparte post Veiligheidszorg opgenomen.

Het calamiteitenplan van MuseumY heeft tot doel maximaal te kunnen handelen in geval van calamiteiten, die personen, collectie, overige inventaris, gebouwen en bedrijfsgegevens bedreigen met al dan niet schade en/of letsel tot gevolg. Het instrumentarium om maximaal te kunnen handelen bestaat uit een adequate organisatie en communicatie, te volgen procedures, opleiding, training, benodigde hulpmiddelen en het geregeld actualiseren van dit alles. Implementeren en informeren is cruciaal en geldt voor alle medewerkers.

MuseumZ

Directieverklaring

Veiligheid voor bezoekers, medewerkers en de collectie is een van de kerntaken van MuseumZ. Het calamiteitenplan speelt een belangrijke rol bij deze kerntaak. Dit plan is gebaseerd op wettelijke verplichtingen - de Arbo-wet en het Bouwbesluit, en gemeentelijke voorschriften (i.v.m. gebruiksvergunning) – en eisen door het museum zelf gesteld aan de zorg voor mensen en collectie. Het doel van het calamiteitenplan is te voorkomen dat incidenten uitgroeien tot calamiteiten en er voor te zorgen dat medewerkers in MuseumZ goed voorbereid zijn op noodsituaties.

De verantwoordelijkheid voor het calamiteitenplan is door de directie gedelegeerd aan het Hoofd Facilitaire Dienst of diens plaatsvervanger het hoofd bewaking. Beiden houden in het kader van het calamiteitenplan toezicht op alle aspecten van veiligheid binnen de organisatie. MuseumZ medewerkers dienen desgevraagd en indien nodig op eigen initiatief met deze functionarissen te overleggen over aspecten van veiligheid voor mens en collectie en zijn gehouden door deze functionarissen gegeven aanwijzingen op het gebied van veiligheid op te volgen.

De directie zal in het kader van het calamiteitenplan zorgen voor voldoende faciliteiten op het terrein van opleidingen en trainingen en periodieke ontruimingsoefeningen. Er zal budget beschikbaar worden gesteld voor noodvoorzieningen (EHBO en ontruimingsmaterialen) en reddingsmaterialen (ten behoeve van de collectie).

Omstandigheden die de veiligheid van mens en/of collectie kunnen bedreigen dienen gemeld te worden bij het Hoofd Facilitaire Dienst of het hoofd bewaking.

Introductie calamiteitenproject

Het maken van het calamiteitenplan dient medegedeeld te worden aan alle medewerkers binnen uw organisatie, aan het bestuur en eventueel uw budgetverantwoordelijken. Tijdens de tweede sessie van ons project – in het Speelgoedmuseum in Mechelen – willen we per deelnemende organisatie horen hoe er binnen uw organisatie gecommuniceerd wordt over het calamiteitenplan. Deze communicatie is zeer belangrijk omdat verschillende disciplines bijdragen aan het plan zullen moeten leveren. Hou bij alle communicatie in de gaten dat het plan gericht is op de bescherming van de mens EN de collectie.

Interne calamiteitenorganisatie

Lees uit de Handleiding pagina 25 tot en met 32. en tracht aan de hand van deze tekst een crisisteam binnen uw organisatie op te stellen. Let op dat mensen vertegenwoordigd in het crisisteam goed op de hoogte zijn van gebouwen en collectie. Heel belangrijk is te zorgen voor 24-uurs bereikbaarheid en voor vervanging. Laat bereikbaarheid NIET van het toeval afhangen, maar zorg ervoor dat dit ook daadwerkelijk geregeld is via een rooster.

Het zal duidelijk zijn dat er een grote diversiteit aan crisisteams mogelijk is: de omvang en de aard van uw instelling bepaalt de samenstelling van het crisisteam.

Incidentenronde

Tijdens iedere gezamenlijke sessie wordt aandacht besteed aan incidenten. De deelnemers zullen worden uitgenodigd eventuele incidenten van de afgelopen periode te vermelden. Wanneer we uit gaan van een piramidemodel, dan staan calamiteiten op de top van de piramide. Daaronder is een bredere laag incidenten, en de heel brede basis van de piramide bestaat uit bijna-incidenten. Informatie over bijna-incidenten maakt het mogelijk om heel veel incidenten en zelfs calamiteiten te voorkomen. Probeer tijdens je dagelijkse werkzaamheden zo veel mogelijk een open oog te houden voor bijna-incidenten.

Vragen:

toncremers@museum-security.org
elliebriggeman@museum-security.org

+31 6 24224620